

Tarım Haberciliği: Küresel Alan ve Türkiye'ye Bir Bakış

Agricultural Journalism: A View of the Global Field and Turkey

Başvuru Tarihi (Submitted): 27.05.2023

Kabul Tarihi (Accepted): 13.07.2023

Atıf (Cite as): Budak, E. (2023).

Tarım Haberciliği: Küresel Alan ve Türkiye'ye Bir Bakış. *Akdeniz İletişim*, (41), 27-46. doi: 10.31123/akil.1303351.Emrah BUDAK¹

Öz

Teknolojik ve bilimsel yenilikler bir yandan toplumların hayatını kolaylaştırırken bir yandan bazı sorunlara yol açabilmektedir. Özellikle tarımsal üretimde kullanılan kimyasallar, biyoteknoloji gıda güvenliği ve sağlığını tehlikeye atmaktadır. Bunun yanı sıra iklim krizi de insanlığın en temel ihtiyacı olan tarımı olumsuz etkilemekte, gelecek nesillerin kıtlık, kuraklık, açlık gibi tehditlerle karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Bu noktada zirai üretimin sağlıklı, verimli, sürdürülebilir bir biçimde icra edilmesinde tarım haberciliğinin ne denli önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma, oldukça sınırlı bir araştırma alanı olan tarım haberciliği olgusunun küresel alandaki mevcut durumunu, sorunları ve çözüm önerilerini alanyazın taraması yöntemi ile tartışmakta, tarım haberciliğine ilişkin tespitlerde bulunmayı amaçlamaktadır. Çalışmada elde edilen bulgular, tarım haberciliğinin özellikle ABD'de güçlü ve yaygın bir biçimde uygulandığını göstermektedir. Hindistan'da ise geniş bir pratik alanı olsa da niteliksel sorunlar yaşandığı saptanmaktadır. Ancak küresel alanın tamamında tarım haberciliğinin ekonomi, politika gibi alanların gölgesinde kaldığı, ekonomi-politik öncelikler, teknik yetersizlikler sebebi ile nitelikli bir biçimde icra edilmediği sonucuna ulaşılmaktadır. Türkiye'de ise tarım haberciliğinin hem nicelik hem de nitelik sorunları yaşadığı, zirai alanın tematik yayın yapan organlar dışında anaakımda uzmanlaşma ve bağımsız masalar oluşturma açısından oldukça yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Gazetecilik, Tarım, Tarım Haberciliği, Tarımsal İletişim, Çiftlik haberciliği*

Abstract

While technological and scientific innovations facilitate the life of societies, they can also cause some problems. In particular, chemicals and biotechnology used in agricultural production jeopardize food safety and health. In addition, the climate crisis negatively affects agriculture, which is the most basic need of humanity, and causes future generations to face threats such as famine, drought and hunger. At this point, it becomes clear how important agricultural journalism is in the healthy, efficient and sustainable performance of agricultural production. This study aims to discuss the current situation, problems and solution proposals of the phenomenon of agricultural journalism, which is a very limited research area, in the global arena through a literature review method and also aims to make determinations regarding agricultural journalism. The findings of the study show that agricultural journalism is particularly strong and widely practiced in the USA. In India, although it is widely practiced, there are qualitative problems. However, it is concluded that agricultural journalism is shadowed by fields such as economy and politics in the entire global arena and is not practiced in a qualified manner due to political economy priorities and technical inadequacies. In Turkey, on the other hand, it is determined that agricultural journalism suffers from both quantity and quality problems, and that the agricultural field is quite inadequate in terms of specialization in the mainstream and the creation of independent desks, except for thematic outlets.

Keywords: *Journalism, Agriculture, Agricultural Journalism, Agricultural communication, Farm journalism*

¹ Arş. Gör. Dr. Mersin Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, emrahbudak@mersin.edu.tr ORCID ID: 0000-0001-6896-7558

Giriş

Günümüzün kapitalist anlayışı, iklim krizi, tarım alanlarının yapılaşmaya açılması, kuraklık, şiddetli yağışlar, köyden kente göçler gibi birçok sebep tarımsal üretimi sekteye uğratmakta, kimyasal kullanımı, nüfus artışı, israf, Genetiği Değiştirilmiş Organizma (GDO) gibi uygulamalar gıda güvenliği ve sağlıklı besine erişim sorununun ciddiyetini artırmaktadır. İnsanlığın yaşadığı önemli sorunlardan biri olarak görülen gıda güvenliği (WHO, 2022) özellikle Covid-19 döneminde toplumlar için daha büyük bir tehdit haline gelmiş, tedarik zincirinin aksamasına neden olmuştur (İstikbal, 2020). Elbette ki güvenilir gıda üretimi ve tüketimi konusundaki otorite kuruluşların çabaları ve çözüm önerileri söz konusudur (FAO, 2019; FDA, 2021). Ancak bu çabaların ne denli başarılı olduğu tartışmalıdır. Nitekim Türkiye de küresel gıda güvenliği krizinden etkilenen ülkelerden biridir. Türkiye'nin gıda güvenliği ve besin değeri yüksek ürünlere erişim konusunda sorunlar yaşadığı öngörülmekte (Çelik, 2019; Ezeroğlu, 2022), bütüncül bir çözüm yaklaşımı sergilemediğine vurgu yapılmaktadır (Beykaya, 2020, ss. 267–268).

Gıda güvenliği sorunu, sürdürülebilir bir üretim ile tüketim, planlı ve geleceğe dönük tarım ekonomisi ile mümkündür. Dolayısıyla hükümetlerin, toplumların ve çiftçilerin gıda güvenliğine yönelik bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Bu noktada medya, tarımsal süreçlerde insanlığın lehine bir farkındalık sağlama, bilgilendirme ve eğitime konusunda önemli bir rol üstlenmektedir. Tarım haberciliği olarak bir uzmanlaşma alanını temsil eden bu gazetecilik türü, tarımsal üretimden tüketime, tarımla ilişkili ekonomiden sağlığa, kimyasallardan teknolojiye kadar geniş bir alanı kapsayan habercilik alanıdır. Marti, tarım haberciliğini temelde yararlı

bilginin yayılması olması tanımlamaktadır (1980, s. 28). Tarım haberciliği, kırsal kalkınmayı, demokratik, yapıcı bir tartışma yaratmayı amaçlayan (Adhikari vd., 2020, s. 36), birçok ülkenin tarım sektörüne büyük etkiler gösteren (Basse, 2021, s. 761) bir gazetecilik türüdür. Tarım haberciliği, tarımı meslek edinmiş bireylere fırsatlar sunmakta, tarım sistemi, çiftçi sorunları, çiftçi gelirlerinin iyileştirilmesi, tarımsal işsizliğin azaltılması gibi birçok konuda bilgilendirici ve dönüştürücü bir etkiye sahiptir. Ancak tarım haberciliği günümüzde hak ettiği ilgiyi görmemekte, tarımsal gelişmeler medyada daha sınırlı yer bulmaktadır (Ramappa vd., 2021, s. 108). Türkiye'de de tarım haberciliği konusunda nicelik ve nitelik açısından bir eksiklik olduğu düşünülmekte, bu çalışma o savdan hareketle tarım haberciliğine ilişkin güncel bir tespit ortaya koymayı amaçlamaktadır (Sharma vd., 2018, s. 2318). Öyle ki tarım haberciliği konusunda Türkiye'de akademik araştırmalar konusunda da yetersizlik göze çarpmakta, tarım iletişimini konu edinen (Budak, 2020), tarım haberlerine yönelik içerik inceleyen (Oğur, 2022), tarım içeriklerinin çiftçiler üzerindeki etkisini ölçen (Ekinci, 2023) az sayıda araştırma dikkat çekmektedir. Bu çalışma ise küresel alan ve Türkiye özelinde tarım haberciliğinin yaygınlığını, ne ölçüde uygulandığını ve niteliğini alanyazın taraması ile ele almayı hedeflemekte, sorunlar ve çözüm önerilerini dile getirmektedir. Tarım haberciliğinde yapılan akademik araştırmaların oldukça kısıtlı olması, çalışmada yapılan saptamaları zorlaştırırken önemli bir sınırlılık da yaratmaktadır. Dolayısıyla çalışma, üç bölümden oluşmakta, ilk bölümde tarım haberciliğinin tanımı, ikinci bölümde küresel alandaki işleyişi ele alınmakta, son kısımda ise tarım haberciliğinin sorunlarına değinilmektedir. Çalışma şu sorulara yanıt aramaktadır:

- 1-Tarımsal iletişim ve tarım haberciliği nedir?
- 2-Tarım haberciliğinin küresel alandaki yaygınlığı ve niteliği nasıldır?
- 3-Tarım haberciliğinin sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

1. Tarımsal İletişim ve Tarım Haberciliği

Tarım, insanlığın varlığını sürdürülebilme açısından oldukça hayati bir noktadadır. Tarımı meslek edinen bireylerin yanı sıra tüm toplumun zirai alanda bilinçlenmesi son derece önemlidir. Hays ve Reisner, tarımsal üretim yapan çiftçilerin zirai konuda alacakları doğru kararların, güncel ve tarafsız bilgilere bağlı olduğunu ifade etmektedir. Çiftçilerin verdiği kararlar ise yalnızca gıda arzına yönelik sonuçlar doğurmakla kalmaz, aynı zamanda halk sağlığı ve ekolojiyi etkileme gücüne sahiptir (1991, s. 172). Bu noktada çiftçiler, bilim insanları, siyasiler, toplumlar ve sivil toplum kuruluşları arasında etkileşimi sağlayan, bilgi alışverişini organize eden tarımsal iletişim oldukça önemlidir. Zümlt, dijitalleşmenin yarattığı bilgi bolluğu, gıdaların üretim sürecinde kullanılan katkı maddeleri gibi birçok konuda bilgiye duyulan ihtiyaç ile bilgi ve insan iletişiminin vazgeçilmez olduğu bir “tarımsal iletişim” sürecini öne çıkarmaktadır (2007, ss. 43–44). Telg ve Irani, tarımsal iletişimin 1860’lı yılların öncesine kadar dayandığını, ABD’de çiftlik uygulamaları üzerine kurulan etkileşimin tarım toplumlarının erken gelişim ve koloni dönemine kadar gidebileceğini vurgulamaktadır (2012, ss. 5, 339). Zümlt, tarımsal iletişimi, tarım ve iletişim literatürünün bir parçası olarak ele almakta, her iki kavramın da kendi alt kümesinden daha geniş bir alanı kapsadığını ifade etmektedir (2007, ss. 43–44). Tarımsal iletişim, profesyonellerin iletilerini çiftçilere uygun bir dille aktarmayı, onların bakış açısı ve düşünme biçimlerini de dikkate alarak bir süreç

oluşturmasını temel almaktadır. Esasında hem çiftçi hem de iletişimcilerin karşılıklı etkileşimine ve iki tarafın da alıcı, gönderici olmasına dayanmaktadır (Leeuwis, 2004, s. 122). Tarımsal iletişim, zirai alanda güvenilir, bilimsel bilgilerin yayılmasını ve bu konuda kamuoyu oluşturmayı amaçlamaktadır (Irani & Doerfert, 2013, ss. 6–10).

Tarımsal iletişimin önemli bir parçası olan - bazen tarımsal iletişim ile aynı anlamda kullanılan- tarım haberciliği ise zirai alanda yaşanan gelişmeleri temel alan bir gazetecilik türüdür. Tarımsal yenilikler, üretim, tüketim, sorunlar ve uzman görüşlerin de yer aldığı tüm zirai süreçlerin medya kanalları ile aktarılmasını ifade etmektedir. Tarım haberciliğinin kökenleri ABD’de 1792 yılında Farmer’s Almanac ile 1819 yılında yayımlanan American Farmer dergisine değin uzanmaktadır (Irani & Doerfert, 2013, s. 6). Bu yayınlar, toplumda izole olan kırsal kesim insanına çiftçilik ve ev yönetimi konusunda bilgilendirme sağlamıştır (Tucker vd., 2003, s. 22). Sonraki iki yüzyıllık süre içerisinde zirai habercilik öncelikle üretici, yetiştirici, kırsal ve topluluk üyelerinden oluşan bir kitleye basılı bilgiler sağlarken zamanla daha geniş bir gruba, çevrim içi yayınlar aracılığıyla hitap etmeye başlamıştır (Irani & Doerfert, 2013, s. 6). Buradan hareketle tarım haberciliği, bazı bölgelerde çiftlik haberciliği olarak da anılmaktadır. Medya, çiftlik güvenliği, çiftçiliğe ilişkin bilginin geliştirilmesi ve yayılması ile tutumların dönüşümü için önemli bir rol oynamaktadır. Gazeteciler, çiftlik yaşamının ilerleme kaydetmesi, önleyici bilgi ve uygulanabilir öneriler sunma konusunda ahlaki yükümlülükler hissetmektedir (Swenson vd., 2018, s. 1). Çiftlik haberciliği, tarım ve hayvancılığa dair gelişmeler, duyurular, hükümet programları gibi konularda enformasyon sağlamakta, çiftçilerin ihtiyaçlarına göre bilgilerin toplanması, işlenmesi, yayılmasını

konu edinmektedir. Ayrıca bilimsel araştırmalara dayalı, çiftçilerin ihtiyaçlarını karşılayan ve yerle özgü bir yanı da temsil etmektedir (Singh & Jharkhand, 2020). Çiftlik yaşamını konu edinen gelişmiş bir habercilik anlayışı, çiftçilere teknik, siyasi ve ahlaki açıdan sorunları daha bilgili bir biçimde ele almaları için ilham vermektedir. Çiftlik alanında çalışan gazeteciler dağınık olan kırsal okurların kentsel tarım reformcuları ile iletişim kurmasına önyak olmaktadır. Amerikan çiftlik haberciliği, gelişen pazar ortamında çiftçinin daha bilgili bir katılımcı olmasını amaçlamıştır (Shulman, 1999, ss. 27–28).

Tarım haberciliğine yeniden dönüldüğünde; Amadi ve Raji, tarım haberciliğini, gazete, radyo, televizyon gibi çeşitli medya aracılığıyla tarımsal bilginin toplanması, yazılması ve çiftçilere sunulmasıyla ilgilenen bir gazetecilik anlayışı olarak tanımlamaktadır (2020, s. 113). Tarım haberciliği, tarımsal üretim sürecinde olan tüm unsurlar (su, tohum, toprak, bitki), pazarlama ve salgın hastalıklardan korunma konusunda çiftçileri bilgilendirmektedir (Palit, 2016, s. 273). Tarım haberciliği, farklı sorunlarda çiftçileri çözümlere yönlendirerek ekonomik ve çevresel açıdan tarımda bir sürdürülebilirlik yaratmayı teşvik edebilmektedir (Rust vd., 2021, s. 753). Nitekim tarımla ilgili gelişmeler, rehberlik ve tavsiyeler, piyasa haberleri, araştırma bulguları ve karşılaşılan sorunlar konusunda kitle iletişim araçlarının bireyleri kalkınma yönünde harekete geçirme adına etkili olduğu düşünülmektedir (Basse, 2021, s. 764). Tarımsal habercilik, zirai alandaki teknolojilerin ve yeniliklerin çiftçilerin arasında yaygınlaşmasını sağlayan bir araç olarak görülmektedir (Evanega, 2015; Yaseen vd., 2019, s. 289). Sitton ve diğerlerine göre tarım üzerine yapılan haberler kamuoyunun tarım ve hayvancılık politikasını kavramasına ve sürece dahil

olmasına katkı sağlamaktadır (2005, ss. 35–36). Bunun yanı sıra kamuoyunun da politikalara ilişkin tepkisi ancak doğru bilgiye kolay erişim sağlandığında mümkündür (Oladele & Boago, 2011, s. 173).

Zirai açıdan habercilik, kırsal kesiminde yaşayan çiftçilerin tarımsal teknolojilerden haberdar olmasına, teknik altyapısını geliştirmesine ve tarımsal verimliliği sağlamasına önyak olmaktadır (Banmeke & Olowu, 2005). Öyle ki tarım haberciliği çiftçilerin de bilgi üretimine katılımını amaçlayan bir anlayışı temsil etmektedir. Ayrıca çiftçilerin yenilikçi yaklaşımlar, uyarlanabilir sistemler, yenilenebilir teknolojiler konusunda eğitilmesini sağlamakta, hükümetlerin ve tarım endüstrisinin kampanyalarını duyurmaktadır. (Patel vd., 2019, s. 72). Tarım gazetecileri ise doğal afetler, gıda kıtlığı, artan fiyatlar gibi unsurlarla sınırlı kalan geleneksel bilgilendirme ve eğitime rollerinin yanı sıra kaynakların kalkınma hedefleri doğrultusunda kullanılmasını sağlamak gibi bir sorumluluğu da üstlenmektedir (Basse, 2021, s. 762). Ochiengo, Kenya özelinde yaptığı bir araştırmada çiftçiler ve medya profesyonelleri arasındaki iletişim sıklığının ve tarımsal yenilikler konusundaki bilgi hafızasının tarımın benimsenmesinde önemli bir belirleyici olduğunu saptamıştır (Ochiengo, 2014, s. 1). Scruggs ve Moseley, tarım haberciliğinin özellikle kırsal kesimin inşa edilmesinde ve gelişmesinde önemli etmenlerden biri olduğunu vurgulamaktadır. Özellikle 1860'lardan sonra ABD'nin güneyinde kamu yararını temel alan bir habercilik ile tarımın geliştirilmesi, çiftçi mektupları ile sorunların çözümü ve bilgilerin yaygınlaşması konusunda tarım haberciliğinin belirleyici rolü öne çıkmaktadır. Dönemin tarım gazeteleri, çiftlik kiracılığı sorunları, yüksek faiz oranları, demiryolu sömürsü, gelişmemiş

köy okulları, hastalıklar üzerine yoğunlaşarak kırsal alanın sesi olmuştur. Bu yayınlar, çiftçilerin sorunlarının çözümü konusunda somut adımlar atılmasını sağlamıştır (1979, ss. 23–24, 26).

Tarım haberciliği, çiftçiler, bireyler ve resmi otoriteler arasında iletişim sağlanması, bilgilendirme, sorunların gündeme taşınması, kırsal alanın kalkınması, çözüm önerileri, çeşitli teknolojiler ile çiftçilere rehber olma gibi birçok süreci kapsayan geniş bir alanı temsil etmektedir. Tarım haberciliğinin, güncel durumu tespit etmesinin yanı sıra tarımın geleceğine ilişkin projeksiyonlar, iyileşme ve gelişmenin bir katalizörü olarak görüldüğünü yanlış olmayacaktır. Elbette ki ideal bir tarım haberciliği kavramsallaştırılması yapılırken mevcut uygulamaların ne denli nitelikli olduğunu tartışmak, bölgelere göre zirai haberciliğin hangi ölçüde başarılı bulunduğunu ele almak oldukça önemlidir.

2. Tarım Haberciliğinin Küresel Alan ve Türkiye Özelindeki Durumu

Küresel alanda tarım haberciliği ülkelere göre farklılık göstermektedir. Tarım haberciliği alanında yaygınlık ve niteliğe ilişkin araştırmaların az olması keskin tespitler yapmayı güçleştirmektedir. Bu sebeple ülkelerdeki tarım haberciliğine dair veriler bir inceleme sonucu ortaya konmaktadır. Ayrıca haberciliğin dijitalleşmesi tarım alanına da yansımakta, birçok medya kuruluşu dijital alanda zirai habercilik faaliyetini sürdürmektedir. Geleneksel anaakım ile tematik tarım haberciliği yapan yayın organları dijital alana geçiş yapmış, haber üretimlerini çevrim içi olarak topluma sunmaktadır. Sosyal medyanın getirdiği olanakların çiftçiler, bilim insanları, hükümetler ve toplum arasında erişim kolaylığı sağladığı tespit edilmekte (Daigle & Heiss, 2021, s. 1; Hawley vd., 2018, s. 101; King & Settle,

2021, s. 1; Shen vd., 2022, s. 1), çevrim içi kaynakların önemli bir referans noktası olduğu saptanmaktadır (Kubitz vd., 2013, ss. 16–17; Kurtzo vd., 2016, ss. 17–18; Wagler & Cannon, 2015, s. 1). Ayrıca Twitter'ın zirai konularda toplumun farklı kesimlerinin katıldığı önemli bir tartışma ortamı oluşturduğu aktarılmaktadır (Specht & Buck, 2019, s. 1; Wagler & Cannon, 2015, s. 1; Wirz vd., 2021, s. 40). Bunun yanı sıra podcast yayınları ile tarım alanına ilişkin habercilik ve tartışma programları önemli bir yer tutmaktadır (Aenlle vd., 2023, s. 15; Lim & Swenson, 2021, s. 1). Bu bölümde aktarılan haber kuruluşlarının tamamının dijital alanda da yayın yaptığını söylemek gerekmektedir. Hem dijital alana özel haber içerikleri üretilmekte, hem de sosyal medya mecraları, podcastler üzerinden içerikler yayımlanmaktadır.

Küresel alanda spesifik olarak tarım haberciliği yapan yayın organları öne çıkarken anaakım medyanın da zirai gelişmelere yer verdiği gözlenmektedir. Batı ülkelerinde tarım haberciliğinin tarihsel süreci ve ilerlemesi belirleyici olmakta, ABD'nin bu konudaki baskın rolü göze çarpmaktadır. Öyle ki 1908 yılında ABD'de toplam tirajı 15 milyonu aşan 458 tarım gazetesi bulunmaktadır (Crowe, 1908'den aktaran Shulman, 1999, s. 28). ABD'de Ag Web, Acres USA, Farm Journal, The Agriculture Magazine, Progressive Farmer, Living the Country Life, Modern Farmer, The Daily Yonder, Successful Farming (SF), Farm Journal, Ag Daily, American Farm Bureau Federation, Ag Update, Brownfield Ag News, Ag Week, All Ag News; Avrupa'da EurActiv; Birleşik Krallık'ta British Farmer and Grower, Farmers Guide, Farming Monthly, Soil Association, Farming UK, Farmers Weekly, Agriland, Farmers Guardian, Farming, That's Farming gibi haber kuruluşları özel olarak tarım alanı ile ilgilenmektedir. Bu bölgelerdeki ana akım medyaya göz

atıldığında; The U.S News, AP, The New York Times, Euronews, Reuters, BBC, The Independent, Financial Times, SKY News, The Guardian gibi yayın kuruluşlarının tarım alanına özel bir masa kurmadan alt başlık içerisinde yer verdiğini söylemek gerekmektedir. Bu noktada tarımın, ekonomi, spor, politika, sağlık alanlarına kıyasla daha arka planda kaldığını dile getirmek mümkündür. Ancak Euronews'in Farm to fork (Çiftlikten Sofraya) adlı bir kategori ile tarım haberlerini özel biçimde ele aldığı, The Guardian, BBC, Reuters, The Washington Post'un tarım alanına özel uzman muhabirler istihdam ettiği saptanmaktadır. Bu açıdan bakıldığında; Batı medyasında tarım alanının daha nitelikli bir biçimde incelenmesi konusunda bazı çabaların olduğu göz ardı edilmemelidir.

Batı ülkeleri dışında Çin'de yayın yapan China Dialogue, Week in China gibi haber kuruluşları zirai alana özel bağımsız haber kategorileri oluşturduğu tespit edilmektedir. Tarım haberciliği konusunda yaygın bir medya ağının görüldüğü ülke olarak Hindistan öne çıkmaktadır. Özellikle tarımsal üretimin ağırlık kazandığı kırsal kesimin kalkınması adına haberciliğe farklı bir önem atfedilmektedir. Habercilik, ekonomik ve zirai kalkınmanın katalizörlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Öyle ki Hindistan'da tarım haberciliğinin kökenleri 19. yüzyılın ortalarına değin uzanmakta, 1859 yılında tarımsal gazetecilik örgütlenmelerinin kökenlerine rastlanmaktadır. Ancak The Times of India, The Hindu, The Business line, United News of India gibi yayın organlarının 1970'li yıllarla birlikte çiftçilere günlük tarımsal raporlar sunduğu belirtilmekte (Sharma, 1998, s. 24), günümüzde televizyon, gazete, radyo, dijital mecralar üzerinden tarım haberciliği uygulanmaktadır (Sharma vd., 2018). Bunun yanı sıra Radio Raral Forum, Farm School on AIR, Farm and Home Unit, LEISA

India, Adike Patrike gibi projeler elektronik ve basılı medya aracılığıyla tarımın kalkınmasında önemli bir rol oynamıştır (Adhikari vd., 2020, s. 36). Günümüzde Krishi Jagaran, Agriculture World, Kheti, Kurukshetra, Annadatha, Agri Clinic, Down to Earth, India Agronet, Agrinews, Agriculture Post, Agriculture Today, Agrotimes, AgroPages, AgroSpectrum India, Times of Agriculture, Indian Farming, Agri-India Today gibi spesifik üretim yapan yayın organları dikkat çekmektedir. Ayrıca Hindistan'da The Economic Times, Mint, The Hindu Business Line, The Better India gazeteleri tarıma dair bağımsız masalar oluşturmaktadır. India Times, Indian Express, The Hindu, India Today, Hindustan Times gibi ana akım gazeteleri bünyesinde uzman tarım muhabiri bulundurmaktadır. Bu tür adımlara karşılık Hindistan'da tarım haberciliğinin halen beklenen düzeye erişemediği yönünde savlar dikkat çekmektedir. Ramappa ve diğerlerine göre Hindistan medyası çiftçilerin sorunları, tarımsal gerçekler, rakamlara ilişkin haber üretimi ve uzmanlaşmış muhabir konusunda yetersiz kalmakta, zirai içeriklerde sıklıkla ekonomik yönler öne çıkarılmaktadır (2021, ss. 104–105). Ayrıca sosyal medya ağlarına kırsal kesimdeki herkesin erişemediği (Bansal, 2015, s. 201), imkânların daha fazla yaygınlaştırılması gerektiğine yönelik bulgular da mevcuttur (Rai & Shahila, 2013, s. 1).

Tarımsal iletişim ve tarım haberciliği açısından yüksek öğrenim fırsatı sunma konusunda ABD'nin ağırlığı dikkat çekmektedir. Texas A&M, Northwest Missouri, Illionis, Tennessee Tech, Ohio State, Oklohama State Üniversitesi ile University of Wyoming, University of Florida gibi eğitim kurumları bünyesinde lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde tarım haberciliği eğitimi verilmektedir. Hindistan'da tarım haberciliği eğitimi adına önemli adımlar atıldığı görülmektedir. Hindistan'da Tarım Gazeteciliği Üniversitesi

bünyesinde tarım haberciliğine dair önemli eğitimler verilmektedir (Sharma vd., 2018, s. 2314). Hindistan’da tarım alanında eğitim sunan üniversiteler yıllık 10 bin öğrenciyi tarım haberciliği alanında yetiştirmektedir (Sinha & Basu, 2020, s. 201). Tarım haberciliği konusundaki eğitim olanakları düşünüldüğünde; en çok tercih edilen 10 devlet üniversitesinde tarım iletişimi/haberciliği konusunda herhangi bir ders rastlanmamaktadır. Ancak Yeditepe Üniversitesi’nde Tarım Ticareti ve İşletmeciliği Bölümü’nde tarımsal iletişim adında bir ders olduğunu dile getirmek gerekmektedir. Ayrıca, Antalya Gazeteciler Cemiyeti (AGC) ile Antalya Ticaret Borsası (ATB) arasında yapılan bir iş birliği ile Antalya’daki gazetecilere ve Akdeniz Üniversitesi’nde gazetecilik eğitimi alan öğrencilere alandaki uzman isimlerden tarım haberciliği eğitim sağlanmaktadır (AGC, 2022).

Tarım haberciliği alanında bölgesel ve küresel örgütlenmelerin varlığı dikkat çekmektedir. Earth Journalism Network ve International Federation of Agricultural Journalists (IFAJ), dünyanın birçok bölgesinden tarım gazetecisini bünyesinde toplamakta, adil ve bağımsız tarım haberciliğinin geliştirilmesini, profesyoneller arasındaki dayanışmayı, uzmanlaşmayı artırmayı amaçlamaktadır. European Network of Agricultural Journalism (ENAJ), North American Agricultural Journalists (NAAJ) gibi bölgesel örgütlenmeler söz konusu coğrafyada tarım haberciliği ve yazarlığının teşvik edilmesine, medya kanalı ile sürdürülebilir tarım politikalarının yürütülmesine önyak olmaktadır. Türkiye’de IFAJ’ın bir üyesi olan Tarım Gazetecileri ve Yazarları Derneği (TAGYAD), tarım gazetecilerini farklı etkinliklerle bir araya getirerek sorunların çözümü ve gelişim sağlama noktasında faaliyet göstermektedir.

Türkiye’de tarım haberciliği Batı ülkelerine kıyasla geride konumlanmaktadır. Uzman tarım muhabiri veya yazarı istihdam etme sorununun yanı sıra tarım haberciliği anaakım medyada beklenen düzeyde yer alamamaktadır. Sert ve diğerlerinin ele aldığı araştırmaya göre tarım alanında yayın yapan televizyonların teknik açıdan yetersiz olduğu düşünülmektedir (Sert vd., 2020, s. 434). Mevsimlik tarım işçilerini temel alan bir incelemede Türk medyasının emekçilere sıklıkla iç sayfalarda ve mağdur/kurban temsiliyle yer verdiği, haberlerde acıma duygusunun yoğun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Esasında tarım işçileri haber medyasında çoğu zaman “yoksullukla” özdeşleştirilmektedir (Nas, 2019, ss. v, 50).

Türkiye’de Sözcü televizyonu ve Ekonomim gazetesinde Ali Ekber Yıldırım, Bloomberg HT televizyonu ve Oksijen gazetesinde İrfan Donat gibi uzman isimlerin ürettiği içerikler öne çıkmaktadır. Agro TV, TAGYAD (Tarım Gazetecileri ve Yazarları Derneği) TV, Tarım ve Orman Bakanlığı’na bağlı olarak yayın yapan Tarım TV, Tohum Toprak, Tarımdan Haber, Tarım Pusulası, Ali Ekber Yıldırım’ın yönettiği Tarım Dünyası ile Köyden Haber, Tarla Sera gibi spesifik tarım haberciliği yürüten haber organları göze çarpmaktadır. Ancak anaakım medya kuruluşları tarım alanı için bağımsız ve uzmanlaşmış masadan yoksundur. Haber sitelerinde tarıma ayrılmış bir kategori bulunmamakta, arama sekmesindeki filtrelemenin ardından bir alt başlıkta zirai haberlere rastlanmaktadır. Bir istisna olarak anaakım haber kuruluşu olarak Sabah gazetesi, tarım kategorisi altında hayvancılıktan çiçek yetiştiriciliğine kadar birçok içerik sunmaktadır. Ekonomim ve Bloomberg HT gibi ekonomi temelli yayın kuruluşlarının tarım alanına özel bağımsız bir kategori altında haber üretimi yaptığı görülmektedir. Bunun dışında Anadolu Ajansı ve TRT de dahil olmak üzere ana akım medya kuruluşlarında tarım haberleri

ekonomi kategorisi altında yer almaktadır. Bunların yanı sıra Türkiye İş Bankası bünyesinde kurulan İmece Mobil ile Tarım ve Orman Bakanlığı'nın hayat geçirdiği Tarım Cebimde uygulaması, çiftçilere zirai alandaki gelişmeleri, neler yapılması gerektiğini, yenilikleri temel alan bir dijital tarım platformu olarak hizmet sunmaktadır. Ayrıca Tarım Dünyası, Tarım Pusulası, Tarım Analiz, Tarım Ziraat, AGRO TV, Gıda Tarım, Tohum Toprak, TAGYAD TV, Çiftçi TV, Tarımdan Haber, Köy TV gibi medya organları dijital alanda da yayın yapmakta, sosyal medya üzerinden haber sunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında; tarımın ve tarım haberciliğinin dijitalleşmesinin, teknoloji kullanımının artmasının daha modern bir üretim sürecine katkı sağladığı düşünülmektedir. Tarımsal haberciliğe ilişkin atılan adımların önemli olduğu görülse de tüm medya araçlarında yaygınlaşması, bu yayınlara tam anlamıyla erişim sağlama olanaklarının arttırılması bir mecburiyet olduğu görülmektedir.

Küresel alanda tarım haberciliği konusundaki uygulamalar, yayın organları ve dijitalleşmenin zirai alandaki haber üretimi ile hedef kitlesini daha da genişlettiği öngörülmekte; ancak halen ekonomi, politika gibi alanların gerisinde kaldığı gözlenmektedir. Anaakım haber organlarında tarıma dair uzman personel bulundurulmasına rağmen tarımın bağımsız bir alan olarak henüz değer görmediği saptanmaktadır. Zirai alan içeriğine göre ekonomi, sağlık ya da çevre masasının bünyesinde yer almaktadır. Dahası üretilen haberlerin ne denli nitelikli olduğu da tartışılmakta, sonraki bölümde tarım haberciliğinin sorunlarına değinilmektedir.

3. Tarım Haberciliğinde Yaşanan Sorunlar

Tarım haberciliğinin nitelikli bir biçimde icra edilmesini engelleyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu unsurlar, tarımın medyada yeterince yer bulamaması, ekonomi, politika gibi konuların gölgesinde kalması, ekonomi-politik yapının hükümet ve şirketlere yaklaşarak onların söylemini meşrulaştırması, uzmanlaşma eksikliği, kırsal kesimin bilgiye ve teknolojiye erişiminin sınırlı olması, tarım haberlerinin bilimsel ve bütüncül bir biçimde ele alınmaması gibi birçok sorun altında şekillenmektedir. Son yıllarda geçmişe nazaran tarım alanına medya ilgisinin arttığı dile getirilse de (Basse, 2021, s. 764; Palit, 2016, s. 273; Patel vd., 2019, s. 72; Witzling vd., 2022, s. 11) niceliksel ve niteliksel anlamda tarım alanının haber medyasında yeterli ölçüde yer bulamaması söz konusudur. Asya'da (Khatun vd., 2021, s. 299; Murthy, 2015, s. 23; Navarro & McKinnon, 2020, ss. 9, 12; Navarro vd., 2011, s. 9; Ramappa vd., 2021, s. 104), Afrika'da (Oladele & Boago, 2011, s. 177) haber medyasının tarımın güncel sorunlarına yeterince yer vermediği ortaya çıkmıştır. Günümüzde tarım alanında iletişimin bir öncelik olarak görülmediği, medyanın zirai ve kırsal kalkınmadaki rolünün göz ardı edildiği bölgeler bulunmaktadır (Ramappa vd., 2021, s. 104). İkinci'nin ele aldığı çalışmada (Ekinci, 2023, s. 138) çiftçilerin, yansız, güçlü ve yeterli düzeyde içeriğin tüm medya kanallarında daha fazla görmeyi talep ettiği saptanmıştır.

Tarımsal gelişmelerin istenilen düzeyde temsil edilmemesinde medyanın içinde bulunduğu ekonomi-politik yapının etkisi büyüktür. Adhikari ve diğerleri, özellikle anaakım medyanın şirket ve hükümetlerin çıkarlarını savunduğunu, bu sebeple tarımın yeterince, bilimsel, ekolojik ve sorumluluk üstlenici bir biçimde ele

alınmadığını aktarmaktadır (2020, s. 37). ABD ve Birleşik Krallık'ta kültürlenmiş et konusunda haber medyası sıklıkla sektör temsilcisi gibi hareket etmiş (Painter vd., 2020, s. 2379), ürünün olumlu yanları öne çıkarılarak olası riskler kasıtlı olarak ıskalanmıştır (Broad, 2020, s. 919; Painter vd., 2020, s. 2379). Ayrıca sektörün yarattığı tehlikeleri gizlemeye çalışan sermaye grupları kâr maksimizasyonunu önceleyerek bilimsel fikir birliğini zedelemekte, toplumun zihninde şüphe inşa etmiştir. Bu süreçte medya organları önemli bir araç olarak kullanılmıştır (Stocking & Holstein, 2009, ss. 23, 37). Hâl bu iken tarım haberciliği alanına gerekli önem verilmemekte, birçok tarım gazetecisi finansman bulma noktasında sorunlar yaşamaktadır (K. Navarro & McKinnon, 2020, ss. 9, 12). Söz konusu yaklaşım ve bazı tarım gazetecilerinin ticari işletmelerin sözcülüğüne kapılması sebebiyle çiftçilerin bu muhabirlere ve spesifik tarım gazetelerine olan güvenini zedelediği belirtilmektedir (Rust vd., 2021, s. 753). Tarım haberleri üretilirken çiftçiler, bilim insanları, sivil toplum kuruluşları gibi önemli aktörlerin siyasi yetkililerin gerisinde kalması nitelikli bir tarım haberciliğini sekteye uğratmaktadır. Bu noktada tarım haberlerinde hangi aktörlerin referans alındığına yönelik yapılan araştırmalarda (Kent vd., 2021, s. 1; Khatun vd., 2021, s. 299; Kubitz vd., 2013, ss. 11, 16–17) hükümet yetkilileri belirgin bir biçimde öne çıkmaktadır. Söz konusu eğilim tarımsal gelişmelerin politikleşmesini, bilimsel yönün arka planda bırakılmasına neden olmaktadır.

Tarım haberleri konu edinilirken dahi ekonomik ve politik çerçevelerin öne çıkarıldığı, zirai gelişmelerin bu minvalde okunduğu sonucuna ulaşılmıştır (Hundemer vd., 2022, s. 1; Kent vd., 2021, s. 1; Khatun vd., 2021, s. 299; Rust vd., 2021, s. 753; Witzling vd., 2022, s. 1). Türkiye'de de şeker fabrikalarının

özelleştirilmesi üzerine yapılan bir incelemede ulusal gazetelerin büyük kısmında haber çerçevelerinin ekonomi ve politika alanı altında şekillendiği saptanmıştır. Konu, tarımsal iletişim, tarım haberciliği, kırsal kalkınma adına bilgilendirici, önleyici bir nitelikte ele alınmamıştır (Budak, 2020, ss. 143, 146). Oysa tarım, -ekonomik ve politik bağlantılarını tamamen göz ardı etmeden-bilimsel bir temelde riskler, fırsatlar, gelecek senaryoları ve çözümler ekseninde bilim insanları refere edilerek ele alınması gereken bir olgudur. Ekonomik ve politik yönlerden ziyade gıda güvenliği, kıtlık, kuraklık, tarım kimyasalları, sağlık, iklim krizi gibi oldukça önemli bir bağlamla birlikte incelenmesi daha doğru saptamalar yapma konusunda katkı sağlayabilmektedir. Nitekim Whitaker ve Dyer de incelediği bir araştırmada tarım haberlerinin derinlikten yoksun olduğu bulgusuna ulaşmıştır (2000, s. 125). Avusturalya'da kuraklık süreci incelenmiş, kuraklığın yalnızca tarım endüstrisi üzerindeki dolayısıyla ekonomik etkileri öne çıkarılmış, kuraklığa sebep olan iklim krizi ve yanlış tarım politikaları ile çok nadir bağ kurulmuştur (Rutledge-Prior & Beggs, 2021, s. 106). Ayrıca sürdürülebilir olmayan, ekolojik zararlar yaratan tarım uygulamaları konusunda bilimsel fikir birliğini reddeden, ekonomik getiriye önceleyen inkârcı söylemlerin medyada önemli ölçüde yer aldığı tespit edilmektedir (Liu vd., 2020, s. 162). ABD ve Birleşik Krallık'ta hayvansal tarımın yarattığı sera gazı emisyonlarına yeterli derecede yer verilmediği, gıda ile iklim krizi arasındaki bağlantıya ilişkin toplumsal farkındalığın düşük olduğu göze çarpmaktadır (Kristiansen vd., 2021, s. 153). Dahası Botsvana'da tarım haberlerinin önemli bir kısmı reklam ve tanıtım kategorisinde yer aldığı gözlenmiştir (Oladele & Boago, 2011, s. 173). Bunun yanı sıra tarımsal konuların gündeme gelmesi genellikle ekonomik ve

toplumsal açıdan büyük bir etki yaratması ile mümkündür. Esasında tarım haberlerinin olay odaklı, insan ilgisi perspektifinde değer kazanması söz konusudur. İrlanda medyası özelinde yapılan bir araştırmada sığır eti konusunda yaşanan bir krizin tırmanmasının ardından haber yoğunluğunun arttığı saptanmıştır (Cormack & Wims, 2022, s. 1).

Çiftçilerin ve sıradan bireylerin tarım alanındaki bilgisi sınırlı olduğu için (Kurtzo vd., 2016, s. 18; Navarro & McKinnon, 2020, s. 9) zirai masada istihdam edilen muhabirlerin teknik ve bilimsel bir altyapıya sahip olması, aradaki mevcut bilgi boşluğunu doldurması gerekmektedir. Ancak tarım alanında çalışan muhabirlerin uzmanlığı bulunmamakta ya da uzmanlık seviyesi düşük olmaktadır. Bu doğrultuda Schudson (2020), genel olarak medyanın uzmanlaşmaya yeterince yatırım yapmadığını vurgulamaktadır. ABD’de yayın yapan Arkansas Daily gazetesi çalışanları üzerinde yapılan bir araştırmada erkek muhabirlerin baskınlığı öne çıkmakta, tarım alanında haber üreten muhabirlerin zirai konularda yeterince bir altyapısı olmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca Arkansas’taki gazetelerin yalnızca dörtte biri uzman tarım gazetecisi istihdam etmektedir (Cartmell II, 2001, s. iv). Bangladeş’te yapılan bir araştırmada, kadın tarım muhabirlerinin sayısının oldukça düşük seyrettiği ifade edilmektedir (Khatun vd., 2021, s. 299). Turner ve Orange, tarım alanında çalışan muhabirlerin hemen her konuda haber yapan gazetecilerden oluştuğunu, editörlerin ise muhabirlerden her konuda uzman olmasını beklediğini dile getirmektedir (2013, s. 2). McKinnon ve diğerleri bilim alanında uzman olan gazetecilerin okurlar ve izleyiciler için haberleri bağlamı içerisinde değerlendirdiğini, farklı bir perspektifle bilgi akışını kolaylaştırarak ele aldığını aktarmaktadır (2018, s. 562). Uzmanlaşmanın yanı sıra özellikle kadın

çiftçilerin medyada değerince temsil edilmediği, inovasyon, üretim ve satış konusundaki eğitimlerde dezavantajlı bir duruma düştüğüne yönelik saptamalar (Daigle & Heiss, 2021, s. 1) erkek egemen bir yapının sürdürülmesine neden olmaktadır.

Ülkeler üzerine yapılan tarım haberciliği çalışmalarında zirai sorunlar ya da konular bölgelere göre farklılık göstermektedir. Elbette ki yerel tarım sorunları oldukça önemlidir. Ancak küresel tarım sorunları ve bunların yerel sorunlarla ilişkilendirilmesi konusunda eksiklikler gözlenmektedir. Kubitz ve diğerleri, gazetecilerin yalnızca kendi ülkelerinde yaşanan tarım sorunlarını ele alma yaklaşımının küresel sorunların arka planda kalmasına neden olduğunu ifade etmiştir. Ancak ABD, Yeni Zelanda, Kanada, Güney Afrika medyasının yerel ve küresel tarım sorunları ile nadir de olsa ilişki kurduğu haber metinlerine de rastlanmıştır (2013, s. 14).

Tarım haberciliğinde önemli sorunlardan biri de kırsal kesimde yaşayan çiftçilerin medya araçlarına erişim sağlayamamasıdır. Özellikle az gelişmiş toplumlarda teknik ve altyapı konusundaki yetersizlikler, ekonomik sorunlar ve yoksulluk geleneksel ve dijital medyaya erişimi güçleştirmektedir. Pakistan’da (Chhachhar vd., 2012, s. 586) ve Nijerya’da (Opara, 2008, ss. 291–293), Çin’de (Liu vd., 2023, s. 1) yapılan araştırmalarda çiftçilerin özellikle dijital medyaya ulaşma konusunda sorunlar yaşadığı tespit edilmiştir. ABD’de ise son yıllarda kırsal kesimin dijital alana erişimindeki oranlar artarken bu bölgedeki insanların banliyölere göre daha düşük bir ulaşım sağladığı, bir dijital bölünmenin devam ettiği görülmüştür (Vogels, 2021). Avrupa Birliği ülkelerinde aradaki fark azalsa da kırsal kesimde yaşayanların kenttekilere oranla dijital olanaklara ulaşma imkânı daha düşüktür (Eurostat, 2022). Türkiye’de de kırsal kesim ve kent

bireyleri arasında dijital olanaklara erişim konusunda farklılıklar olduğu, durumun kırsalın aleyhine geliştiği görülmektedir (Altın & Demiryürek, 2021, s. 844; Gül & Demiryürek, 2020, s. 339). Esasında tarım haberciliğinin yaşadığı sorunlar düşünüldüğünde; medyanın oldukça yapısal ve temel problemleri içinde barındırdığını dile getirmek yanlış olmayacaktır.

Sonuç ve Öneriler

İnsanlığın yaşamını sürdürülebilmesi adına hayati bir rolü olan tarım günümüzde birçok sorunu içerisinde barındırmaktadır. Teknolojinin ve kimyasalların kullanımı ile iklim sorunları üretim ve gıda güvenliğini riske atmaktadır. GDO'lu, sağlığa zararlı ürünler, tüketim alışkanlıkları gıda temelli sağlık sorunlarını doğurmaktadır. Bu noktada toplumun bilinçlendirilmesi, sağlıklı ve sürdürülebilir bir üretim ve tüketim ile pazarlama sisteminin kurulmasında medya önemli bir rol üstlenmektedir. Nitekim bu sorumluluk, zirai ürünlerin üretiminden tüketimine, muhteviyatından pazarlamasına, sorunlardan çözüme, teknolojiye kadar tüm süreçleri kapsayan bir gazetecilik anlayışını temel alan tarım haberciliğini öne çıkarmaktadır. Bu çalışma, tarım haberciliğinin kapsamı, küresel alandaki yaygınlığı ve niteliği ile sorunlarını ele almış, mevcut durumu betimleyen bir profil çizmeyi amaçlamıştır. Alana dair akademik araştırmaların sınırlı oluşu çalışmanın kapsamını daraltmıştır.

Tarımsal iletişimin önemli bir yansıması olan tarım haberciliğinin özellikle kırsal alanların kalkınması için önemli bir dinamik olarak görüldüğünü dile getirmek gerekmektedir. Özellikle az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerde zirai haberciliğin kalkınma gazeteciliği gibi bir işlevde olduğunu söylemek mümkündür. Küresel anlamda haber medyasının tarım alanının

önemini ve ciddiyetini yeterince anlamadığı öngörülmektedir. Medyadaki yer alma oranlarına ilişkin araştırmalar zirai gelişmelerin ana akım içerisinde yeterince yer bulamadığını göstermektedir. Nitekim ABD dışında Batı ülkelerindeki tarım haberciliğine ilişkin verilerin kısıtlı olduğu sonucuna ulaşılrken elde edilen bulgularda anaakım yayın yapan medya kuruluşlarının tarım alanına özel bir masa ayırmadığı; ancak bazılarının uzman tarım muhabiri istihdam ettiği saptanmıştır. Sözün özü küresel alanda tarım haberciliğinin *“anaakımlaşmaması”* önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Elbette ki bu durumda medyanın içinde bulunduğu ekonomi-politik yapının etkisi göz ardı edilmemelidir. Ekonomi-politik yapı, tarımsal sorunlarda, yanlış politikalarda payı bulunan şirketler ve hükümetleri gündem dışında tutarak toplumu hesap verilebilir ve sorumluluk üstlenici bir tarım haberciliğinden mahrum bırakmaktadır. Söz konusu tarım olduğunda haber medyası sorunlara karşı bilimsel, çevresel ve insan geleceği açısından değerlendirmek yerine salt ekonomik ve politik bir okuma yapmaktadır. Bu durum ise tarımsal gelişmelerin bütüncül bir biçimde, riskler ve çözümler ekseninde ele alınmasını zorlaştırmakta, tarımı politikleştirmektedir. Öyle ki son dönemde Türkiye’de siyasi iktidarın gündeme getirdiği zeytinlikleri imara açan yasal düzenlemeler (Independent Türkçe, 2023) tarımdaki temel belirleyici olarak devlet tekeline ortaya çıkarmakta, zirai gelişimi ve doğru politikaları savunan tarım haberciliğini marjinalleştirmektedir.

Gelişmekte olan ülkelerin önemli bir kalkınma göstergesi olan tarımsal gelişmeler konusunda güvenilir, geliştirici, bilgilendirici, kamuoyu oluşturacak, sorun çözücü enformasyona ihtiyacı vardır. Ancak bu ülkelerde tarım haberciliğinin öncelikle teknik yetersizlik, uzmanlaşma eksikliği sebebiyle nitelikli bir biçimde icra

edilemediği gözlenmiştir. Esasında söz konusu bölgelerde medyanın kent ile kırsal alan arasındaki teknolojik, ekonomik, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel uçurumu kapatması gerekmektedir. Ne var ki ekonomik ve teknolojik sorunlar, basın özgürlüğü, teknoloji ve veriye erişim gibi kısıtlar tarım haberciliği çerçevesinde bir dijital bölünmeyi artırmaktadır.

Türkiye’de ise tarım haberciliği, gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi nicelik ve nitelik sorunları yaşamaktadır. Anaakım medyada yer alan haber kuruluşları tarım alanına ilişkin haber üretimi yapmakta, bu üretimler sıklıkla genel muhabirler tarafından hazırlanmaktadır. Ekonomi ve tematik tarım yayını yapan haber kuruluşları dışında zirai alana ilişkin bir uzmanlaşma eksikliği dikkat çekmektedir. Uzmanlaşmış personel ve bağımsız zirai masa oluşturma sorunu tarıma yeterince değer verilmediğine işaret etmekte, gelişmeler sıklıkla ekonomi üzerinden değerlendirilmektedir. Dolayısıyla Türkiye’de tarım haberciliği alanının, gelişmekte olan ülkelerdeki gibi yapısal ve kurumsal sorunları barındırdığını, bu özelliği ile küresel alana eklemlendiğini dile getirmek yanlış olmayacaktır.

Tarım haberciliğinin geliştirilmesi için bazı adımlar atılması gerekmekte, öneriler sıklıkla sorunlar üzerinden dile getirilmektedir. Bu noktada özellikle dijital medya araçlarına, uygulamalara erişemeyen çiftçiler için altyapı sorunlarının aşılması gerekmektedir. Çünkü sosyal medyanın getirdiği olanaklar bilgiye erişimi kolaylaştıracak, çiftçiler arasındaki eşitsiz koşulları ortadan kaldıracaktır. Nitekim sosyal medya mecralarının kadın çiftçilerin maruz kaldığı ayrımcılığı sonlandırabilecek bir nitelikte olduğu görülmektedir (Daigle & Heiss, 2021, s. 5). Dijital alanın, yalnızca üretimde değil ürünlerin pazarlanmasında da rolü bulunmaktadır (Erbaş & Ongun, 2020, s.

3143). Özellikle e-ticaret sisteminin oluşturulması ve genişletilmesi çiftçilerin emeğinin karşılanmasına katkı sağlayabilir (IFPRI, 2019; Kara, 2018, s. 17). Nitekim organik ürünlerin tanıtımı sürecinde üreticilerin üçte biri -en yüksek oranla- medyanın etkili olacağını düşünmektedir (Karabaş & Gürler, 2011, s. 80). Ayrıca tarımsal turizm merkezlerinin tanıtımı konusunda da sosyal medyanın belirleyici rolü bulunmaktadır. Tarımsal içerikler hazırlanırken uzmanlaşma oldukça önemlidir. Medyanın tarımı, ekonomi ve politika gibi ayrı bir alan olarak görmesi gerekmektedir. Bu sebeple medya kuruluşlarının tarım alanına özel personel istihdam etmesi, bu profesyonellerin güncel eğitimlerle sürdürülebilir bir tarım haberciliği yaratması beklenmektedir. Sert ve diğerleri, tarımsal ve teknik içeriklerin uzman kadrolarca hazırlanması ya da denetlenmesi gerektiğinin altını çizmektedir (2020, s. 425). Tarım alanında çalışan akademisyen, bilim insanı, veri uzmanı, çiftçileri bir araya getiren organizasyonlar düzenlenmelidir. Ayrıca medya kuruluşlarına teknik destek ve altyapı kurulumu konusunda katkı sağlamak kırsal alanla kenti birbirine daha da yakınlaştıracaktır (Adhikari vd., 2020, s. 37). Bunun yanı sıra yükseköğretimde tarımsal iletişim ve tarım haberciliği derslerinin arttırılması, diğer alanlar gibi bir uzmanlaşma imkânı sağlanması oldukça değerlidir (Miller vd., 2020). Türkiye’de yapılmış bir araştırmada, iletişim ve ziraat alanındaki akademisyenler tarımsal iletişim eğitiminin farklı birçok fayda sağlayabileceğini dile getirmişlerdir (Elpeze Ergeç, 2022, s. 2709). Tarımsal haber üretimi yapılırken rutin ya da sıcak haber mantığından uzak durulmalıdır. Tarım, derinlemesine inceleme gerektiren, bilimin çok farklı dallarını ve ekonomiyi kapsayan geniş bir alandır. Dolayısıyla tarım haberleri yavaş (Oğur, 2022, s. 1) ya da edebi gazetecilik (Ezeah & Geveç, 2019, s. 34)

perspektifinde ele alındığında daha faydalı ve anlaşılır hale gelecektir.

Kaynakça

- Adhikari, B., Goswamy, P., & Kashyap, S, K. (2020). Role of development journalism in agriculture and rural development of India A Study on Swarm Intelligence in Group decision making of farmers' self-help groups in Uttarakhand View project. *Food and Scientific Reports*, 1(1), 36–38. <https://www.researchgate.net/publication/345676375>
- Aenlle, J., Loizzo, J., Lundy, L. K., Bunch, J. C., & Folta, K. M. (2023). Podcasts in Production: An Examination of Current and Best Practices for Agricultural and Natural Resource Podcast Producers. *Journal of Applied Communications*, 106(4), 1–21. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.2461>
- AGC. (2022). *AGC ve ATB'den Tarım Haberciliği Protokolü*. <https://www.agc.org.tr/agc-ve-atbden-tarim-haberciligi-protokolu/>
- Altın, Ö., & Demiryürek, K. (2021). Tarımsal Yetiştirici Birlikleri Üyelerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Tarımsal Yayında Kullanım Durumu Analizi: Tokat İli Örneği. *MAS Journal of Applied Sciences*, 6(4), 844–859.
- Amadi, N. S., & Raji, W. I. (2020). Role of Agricultural Journalism on the Adoption of Agricultural Innovation among Farmers in Etche Local Government Area Rivers State. *Asian Journal of Agricultural Extension, Economics & Sociology*, 38(1), 111–118. <https://doi.org/10.9734/ajaees/2020/v38i130303>
- Banmeke, T., & Olowu, T. (2005). Accessibility of women farmers to agricultural information in South Western Nigeria. *South African Journal of Agricultural Extension*, 34(2), 237–243.
- Bansal, E. (2015). Impact of Social Media on Rural India. *International Journal of Management Research & Business Strategy*, 4(3), 201–207.
- Bassey, U. O. (2021). Agricultural Journalism, An Imperative for Sustainable Agricultural Development in Nigeria. *Global Scientific Journals*, 9(6), 402–421.
- Beykaya, M. (2020). Role of Food Safety and Inspections in Food Industry in Turkey: Iğdır Province Example. *Journal of the Institute of Science and Technology*, 10(1), 260–270. <https://doi.org/10.21597/jist.581593>
- Broad, G. M. (2020). Making Meat, Better: The Metaphors of Plant-Based and Cell-Based Meat Innovation. *Environmental Communication*, 14(7), 919–932. <https://doi.org/10.1080/17524032.2020.1725085>
- Budak, D. N. (2020). *Yeni Bir Disiplin Olarak Tarımsal İletişim: Türkiye Bağlamında Bir Araştırma*. Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Cartmell II, D. (2001). *Arkansas Daily Newspaper Editors Attitudes Toward Agriculture and the Gatekeeping Criteria Used When Publishing Agricultural News*. University of Missouri Faculty of the Graduate School.
- Çelik, G. (2019). *Gıda Güvenliği Nedir? Türkiye'de Gıda Güvenliği Nasıldır?* <https://evrimagaci.org/gida-guvenligi-nedir-turkiyede-gida-guvenligi-nasildir-7841>
- Chhachhar, A. R., Hassan, M. S., Omar, S. Z., & Soomro, B. (2012). The Role of Television in Dissemination of Agriculture Information among Farmers. *Journal of Applied Environmental and Biological*

- Sciences*, 2(11), 586–591.
- Cormack, C., & Wims, P. (2022). Reporting on Vital Agricultural News in Ireland – a Comparison between Mainstream Print Media and the Farming Press. *Journal of Applied Communications*, 106(2), 1–20. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.2422>
- Daigle, K., & Heiss, S. N. (2021). Perceptions of Social Media Use Among U.S. Women Farmers. *Journal of Applied Communications*, 105(1), 1–22. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.2346>
- Ekinci, M. (2023). *Tarım temalı medya içeriklerinin Türkiye'deki çiftçiler üzerindeki etkileri*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Elpeze Ergeç, N. (2022). Tarım İletişim Dersi Lisans Müfredatı Geliştirme Önerisi. *International Journal of Social Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 9(90), 2702–2710. <https://doi.org/10.26450/jshsr.3410>
- Erbaş, E., & Ongun, U. (2020). Sosyal Medyanın Destinasyon Gelişimindeki Rolü: Lavanta Kokulu Kuyucak Köyü Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(4), 3129–3154. <https://doi.org/10.21325/jotags.2020.755>
- Eurostat. (2022). *Urban-rural Europe-digital society*. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Urban-rural_Europe_-_digital_society
- Evanega, S. D. (2015). *Journalism is critical to farming innovation take-up*. https://www.scidev.net/global/opinions/journalism-farming-innovation-take-up/?gclid=CjwKCAjwx_eiBhBGEiwA15gLN_n3hRCAYDSQtzBlnUgJqDhdyAM7hq8rGVor4cyNZ4sqppo7HTBfhoCZSkQAvD_BwE
- Ezeah, G., & Gever, V. C. (2019). Literary Journalism in the Face of Global Food Crisis: Techniques on the way out. *Skhid*, 3(161), 34–40. [https://doi.org/10.21847/1728-9343.2019.3\(161\).171934](https://doi.org/10.21847/1728-9343.2019.3(161).171934)
- Ezeroğlu, B. (2022). *Dünyada ve Türkiye'de Gıda Güvenliği ve Sürdürülebilirlik*. <https://www.ilkeanaliz.net/2022/01/28/dunyada-ve-turkiyede-gida-guvenligi-ve-surdurulebilirlik/>
- FAO. (2019). *5 steps we all must take to ensure food safety*. <https://www.fao.org/fao-stories/article/en/c/1194118/>
- FDA. (2021). *Food Safety at Home*. <https://www.fda.gov/consumers/free-publications-women/food-safety-home>
- Gül, D., & Demiryürek, K. (2020). Kırsal ve Kentsel Alanda Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanım Durumu: Ankara Örneği. *Anadolu Journal of Agricultural Sciences*, 35, 339–352.
- Hawley, J. L., Hall, K., & Chowdhury, A. (2018). Agricultural communicators' use of mobile devices and social media in USA. *Rural Extension and Innovation Systems Journal*, 14(1), 101–109.
- Hays, R. G., & Reisner, A. E. (1991). Farm Journalists and Advertiser Influence: Pressures on Ethical Standards. *Journalism Quarterly*, 68(1–2), 172–178. <https://doi.org/10.1177/107769909106800118>
- Hundemer, S., Treise, D., & Monroe, M. (2022). A Scarcity of Biospheric Values in Local and Regional Reporting of Water Issues: Media Coverage in the Floridan Aquifer Region. *Journal of Applied Communications*, 106(2). <https://doi.org/10.4148/1051-0834.2424>
- IFPRI. (2019). *Information and*

- communication technology for agriculture in the people's republic of china*. International Food Policy Research Institute.
<http://dx.doi.org/10.22617/TCS190500-2>
- Independent Türkçe. (2023). *Rant uğruna zeytinlikler imara açıldı, etüt çalışması bile yapılmadı, Hatay bu hale geldi*.
<https://www.indyurk.com/node/623951/haber/rant-ugruna-zeytinlikler-imara-acildi-etut-calismasi-bile-yapilmedi-hatay-bu-hale>
- Irani, T., & Doerfert, D. L. (2013). Preparing for the Next 150 Years of Agricultural Communications. *Journal of Applied Communications*, 97(2), 6–13. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.1109>
- İstikbal, D. (2020). *Küresel gıda güvenliği ve Türkiye*. Anadolu Ajansı.
<https://www.aa.com.tr/tr/analiz/kuresel-gida-guvenligi-ve-turkiye/1778615>
- Kara, A. (2018). Yeni İletişim Ortamlarında Pazarlama Faaliyetlerinin Kullanımı ile İlgili İçerik Analizi: Türk Organik Tarım Sektörü Örnek Olayı. *İşletme Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 17–33.
- Karabaş, S., & Gürler, Z. A. (2011). Organik Tarım ve Konvansiyonel Tarım Yapan İşletmelerin Karşılaştırmalı Analizi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 13(21), 75–84.
- Kent, K. W., Shellhouse, J. A., Lindsey, A. B., & Lundy, L. K. (2021). No Science in Politics: A Qualitative Content Analysis of Industrial Hemp Production in Florida Newspapers. *Journal of Applied Communications*, 105(1), 1–10.
<https://doi.org/10.4148/1051-0834.2360>
- Khatun, M., Siddik, M. S., Rahman, M. A., & Khaled, S. (2021). Content analysis of COVID-19 and agriculture news in Bangladesh using topic modeling algorithm. *Current Applied Science and Technology*, 21(2), 296–314.
<https://doi.org/10.14456/cast.2021.26>
- King, A. E. H., & Settle, Q. (2021). Cultivating Identity, Sowing Relationships, Fertilizing Success, and Harvesting Coexistence: Understanding Oklahoma Producer Identity and Relationships. *Journal of Applied Communications*, 105(2), 1–19. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.2369>
- Kristiansen, S., Painter, J., & Shea, M. (2021). Animal Agriculture and Climate Change in the US and UK Elite Media: Volume, Responsibilities, Causes and Solutions. *Environmental Communication*, 15(2), 153–172.
<https://doi.org/10.1080/17524032.2020.1805344>
- Kubitz, L., Telg, R., Irani, T., & Roberts, O. (2013). Perceptions of Global and Domestic Agricultural Issues Held by International Agricultural Journalists. *Journal of Applied Communications*, 97(4), 1–20.
<https://doi.org/10.4148/1051-0834.1129>
- Kurtzo, F., Hansen, M. J., Rucker, K. J., & Edgar, L. D. (2016). Agricultural Communications: Perspectives from the Experts. *Journal of Applied Communications*, 100(1), 17–27.
<https://doi.org/10.4148/1051-0834.1019>
- Leeuwis, C. (2004). *Communication for Rural Innovation: Rethinking Agricultural Extension*. Blackwell.
- Lim, M., & Swenson, R. (2021). Talking Plants: Examining the Role of Podcasts in Communicating Plant Pathology Knowledge. *Journal of Applied Communications*, 105(2), 1–26. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.2366>

- Liu, F. H. M., Ganesan, V., & Smith, T. E. L. (2020). Contrasting communications of sustainability science in the media coverage of palm oil agriculture on tropical peatlands in Indonesia, Malaysia and Singapore. *Environmental Science & Policy*, 114, 162–169. <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2020.07.004>
- Liu, Y., Zheng, L., & Qian, W. (2023). How Rural Residents Access News and Its Influence on Social Trust: Based on the Data of the China Family Panel Studies. *Sustainability (Switzerland)*, 15(4), 3269, 1–19. <https://doi.org/10.3390/su15043269>
- Marti, D. B. (1980). Agricultural journalism and the diffusion of knowledge: the first half-century in America. *Agricultural History*, 54(1), 28–37.
- McKinnon, M., Howes, J., Leach, A., & Prokop, N. (2018). Perils and positives of science journalism in Australia. *Public Understanding of Science*, 27(5), 562–577. <https://doi.org/10.1177/0963662517701589>
- Miller, J. D., Maples Bell, S., Rucker, J., Buck, E., & Parks, A. (2020). Introducing the Academic Discipline of Agricultural Communications to the United Kingdom. *Journal of Applied Communications*, 104(4), 1–22. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.2364>
- Murthy, C. S. H. N. (2015). Issues of Rural Development in Mainstream Journalism: Exploring New Strategies for Media Intervention. *Journal of Global Communication*, 8(1), 23–35. <https://doi.org/10.5958/0976-2442.2015.00003.8>
- Nas, H. (2019). *Mevsimlik Tarım İşçilerinin Türk Yazılı Basınında Sunumu*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Navarro, K., & McKinnon, M. (2020). Challenges of communicating science: Perspectives from the Philippines. *Journal of Science Communication*, 19(1), A03, 1–21. <https://doi.org/10.22323/2.19010203>
- Navarro, M. J., Panopio, J. A., Malayang, D. B., & Amano, N. (2011). Print media reportage of agricultural biotechnology in the Philippines: A decade's (2000-2009) analysis of news coverage and framing. *Journal of Science Communication*, 10(3), 1–11. <https://doi.org/10.22323/2.10030201>
- Ochiennno, J. T. (2014). *Influence of Communication on Adoption of Agricultural Innovation: A Case of the System of Rice Intensification in MWEA Irrigation Scheme*. University of Nairobi Faculty of Arts & Social Sciences, Law, Business Management.
- Oğur, O. (2022). Tarım Haberlerinin Yavaş Medya Kapsamında Bir İncelemesi: Agro Tv Örneği. *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*, 12(2), 1–24. <https://doi.org/10.53495/e-kiad.1208085>
- Oladele, O. I., & Boago, C. (2011). Content Analysis of Agricultural News in Botswana Newspapers. *Journal of Human Ecology*, 36(3), 173–177. <https://doi.org/10.1080/09709274.2011.11906432>
- Opara, U. N. (2008). Agricultural Information Sources Used by Farmers in Imo State, Nigeria. *Information Development*, 24(4), 289–295.
- Painter, J., Brennen, J. S., & Kristiansen, S. (2020). The coverage of cultured meat in the US and UK traditional media, 2013–2019: drivers, sources, and competing narratives. *Climatic Change*, 162(4), 2379–2396. <https://doi.org/10.1007/s10584-020->

- 02813-3
Palit, C. B. (2016). Agricultural Journalism. *Indian Journal of History of Science*, 51(2), 273–279.
<https://doi.org/10.16943/ijhs/2016/v51i2/48438>
- Patel, H. J., Chauhan, N. B., & Makwan, A. R. (2019). Extent of Agricultural Journalism Skill of The Postgraduate Students of Agriculture College. *Gujarat Journal of Extension Education*, 30(1), 72–76.
- Rai, G. A., & Shahila, Z. (2013). Rural India : The Next Frontier for Social Media Networks. *International Journal of Engineering Research & Technology*, 2(1), 1–6.
- Ramappa, K. B., Srivastava, R. C., Kumar, B., Sharma, M., Shrivanthi, A. R., & Kumari, T. (2021). Panel Discussion - Scope, Opportunities and Challenges of Agri-Journalism in India. *Asian Journal of Agricultural Extension, Economics & Sociology*, 39(10), 104–112.
<https://doi.org/10.9734/ajaees/2021/v39i1030670>
- Rust, N. A., Jarvis, R. M., Reed, M. S., & Cooper, J. (2021). Framing of sustainable agricultural practices by the farming press and its effect on adoption. *Agriculture and Human Values*, 38(3), 753–765.
<https://doi.org/10.1007/s10460-020-10186-7>
- Rutledge-Prior, S., & Beggs, R. (2021). Of droughts and fleeting rains: Drought, agriculture and media discourse in Australia. *Australian Journal of Politics & History*, 67(1), 106–129.
<https://doi.org/10.1111/ajph.12759>
- Schudson, M. (2020). *Journalism: Why is matter?* Polity Press.
- Scruggs, C. G., & Moseley, S. W. (1979). The Role of Agricultural Journalism in Building the Rural South. *Agricultural History*, 53(1), 22–29.
- Sert, M., Sevinç, M. R., Cançelik, M., & Aydoğdu, M. H. (2020). Tarımsal Yayımda Kitle İletişim Araçları ve Ziraat Fakültesi Öğretim Elemanlarının Tarım Temalı Televizyon Kanallarına Karşı Tutumları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 73, 1–7.
<https://doi.org/10.17755/esosder.585091>
- Sharma, A., Sutradhar, M., Monlai, S., & Kumari, N. (2018). Agriculture Journalism Brings Employment in India. *International Journal of Current Microbiology and Applied Sciences*, 7(9), 2314–2319.
- Sharma, R. D. (1998). Growth of Agricultural Journalism and Agricultural Research Information Centre at ICAR. *DESIDOC Bulletin of Information Technology*, 18(2), 21–30.
<https://doi.org/10.14429/dbit.18.2.3390>
- Shen, Z., Wang, S., Boussemart, J.-P., & Hao, Y. (2022). Digital transition and green growth in Chinese agriculture. *Technological Forecasting and Social Change*, 181, 121742, 1–14.
<https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.121742>
- Shulman, S. W. (1999). The Progressive Era Farm Press. *Journalism History*, 25(1), 26–35.
<https://doi.org/10.1080/00947679.1999.12062507>
- Singh, R. K., & Jharkhand, J. (2020). *Importance of Farm Journalism in Livestock Development*.
<https://www.pashudhanpraharee.com/importance-of-farm-journalism-in-livestock-development/>
- Sinha, A., & Basu, D. (2020). Journalism Education in India: The Widening Gap Between Research and Practice. *Asia Pacific Media Educator*, 30(2), 200–210.

- <https://doi.org/10.1177/1326365X20970419>
- Sitton, S., Caertmell, D., & Sargent, S. (2005). Developing Public Relations Curricula in Agricultural Communications. *Journal of Applied Communications*, 89(3), 23–37.
- Specht, A. R., & Buck, E. B. (2019). Crowdsourcing Change: An Analysis of Twitter Discourse on Food Waste and Reduction Strategies. *Journal of Applied Communications*, 103(2), 1–16. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.2240>
- Stocking, S. H., & Holstein, L. W. (2009). Manufacturing doubt: Journalists' roles and the construction of ignorance in a scientific controversy. *Public Understanding of Science*, 18(1), 23–42. <https://doi.org/10.1177/0963662507079373>
- Swenson, R., Roiger, B., & Murillo, A. (2018). Safely through the Gate: Exploring Media Coverage and Journalists Decisions on the Flow of Farm Safety Stories. *Journal of Applied Communications*, 102(2), 1–14. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.1840>
- Telg, R., & Irani, T. (2012). *Agricultural communications in action: a hands-on approach*. Delmar Cengage Learning.
- Tucker, M., Whaley, S. R., & Cano, J. (2003). Agricultural Education And Agricultural Communications: Striking A Proper Balance In The Academy. *Journal of Agricultural Education*, 44(1), 22–30. <https://doi.org/10.5032/jae.2003.01022>
- Turner, B., & Orange, R. (2013). *Specialist Journalism*. Routledge.
- Vogels, E. A. (2021). *Some digital divides persist between rural, urban and suburban America*. <https://www.pewresearch.org/short-reads/2021/08/19/some-digital-divides-persist-between-rural-urban-and-suburban-america/>
- Wagler, A., & Cannon, K. J. (2015). Exploring Ways Social Media Data Inform Public Issues Communication: An Analysis of Twitter Conversation During the 2012-2013 Drought in Nebraska. *Journal of Applied Communications*, 99(2), 1–19. <https://doi.org/10.4148/1051-0834.1047>
- Whitaker, B. K., & Dyer, J. E. (2000). Identifying Sources Of Bias In Agricultural News Reporting. *Journal of Agricultural Education*, 41(4), 125–133. <https://doi.org/10.5032/jae.2000.04125>
- WHO. (2022). *WHO Global Strategy for Food Safety 2022-2030 - Towards stronger food safety systems and global cooperation*. World Health Organisation.
- Wirz, C. D., Howell, E. L., Brossard, D., Xenos, M. A., & Scheufele, D. A. (2021). The state of GMOs on social media. *Politics and the Life Sciences*, 40(1), 40–55. <https://doi.org/10.1017/pls.2020.15>
- Witzling, L., Wald, D. M., & Williams, E. (2022). Conservation in the News: Comparing News Coverage of Nutrient Reduction in Agricultural and Non-agricultural News Outlets in Iowa. *Journal of Applied Communications*, 106(2). <https://doi.org/10.4148/1051-0834.2426>
- Yaseen, M., Karim, M., & Luqman, M. (2019). Role of Agricultural Journalism in Diffusion of Farming Technologies. *Journal of Agricultural Research*, 57(4), 289–294. <https://www.researchgate.net/publication/339912197>
- Zumalt, J. R. (2007). Identifying the Core

Periodical Literature of the Agricultural Communications Documentation Center. *Journal of Agricultural & Food Information*, 8(3), 43–63.
https://doi.org/10.1300/J108v08n03_05

Açıklamalar

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma etik kurul onayı gerektirmemektedir.

Yazar Katkı Oranı: Uygun değildir.

Çıkar Çatışması: Bu çalışmanın yazarı herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedir.

Akademik Finansal Destek: Bu çalışma, herhangi bir finansal destek almamıştır.

Yazar Beyanı: Çalışma herhangi bir tezden üretilmemiştir, kongre, sempozyum ya da konferansta bildiri olarak sunulmamıştır.

Structured Extended Abstract

Purpose of Research

Today, the development of technology brings innovation, cheapness, and convenience to society in many areas, but it also creates some problems. The use of biotechnology, including GMO crops, and various chemicals, degrade the naturalness of agricultural products, and pose a threat to human health. In addition, the deterioration of the natural balance and climate change in recent years have disrupted agricultural production. In this process, the media has an important role in raising awareness of farmers, the agricultural sector and societies in the agricultural field. The journalistic approach defined as agricultural journalism is the process of informing all stakeholders about developments in the field of agriculture. This study aims to examine the reflections of agricultural journalism in the global arena and in Turkey. Determining the extent to which agricultural journalism is practiced will enable us to make

determinations about the current situation. The study aims to make a comparative analysis on the differences in agricultural journalism in the global arena from region to region. In addition, the definition and scope of agricultural journalism will be mentioned in order to guide future academic research. Finally, the study makes the difficulties visible by addressing the problems that prevent the implementation of agricultural journalism in a qualified manner, and hopes to be part of the solution with suggestions.

Research Questions

In order to make current determinations on agricultural journalism, the study addresses some questions about the definition and scope, global and Turkish practices, problems and solutions, and seeks answers to these questions.

RQ 1: What is agricultural communication and agricultural journalism?

RQ 2: What is the prevalence and quality of agricultural journalism in the global arena?

RQ 3: What are the problems of agricultural journalism and what are the solutions to these problems?

Research Methodology

Since the study examines the reflections of agricultural journalism in the global arena and in Turkey, determinations will be made based on previous research. For this reason, the study uses the literature review method.

Research Results and Recommendations

According to the findings of the research, agricultural journalism is seen as a tool in the process of rural development in many regions, especially in less developed countries. In fact, it is possible to say that agricultural journalism is getting closer to development journalism in developing countries. While it is obvious how important agriculture is for the future of

humanity, the news media's interest in agriculture is insufficient. Especially in the mainstream media, agricultural developments do not receive the expected level of attention. Looking at the global arena, the lack of research, education and specialization in agricultural journalism in Western countries excluding the USA attracts attention. Of course, it would be correct to state that the mainstream media in the global arena, including the USA, does not have independent desks dedicated to agriculture, and that the lack of specialization is clearly evident. Following the USA, agricultural journalism also represents an important field in India. However, as in developing countries, quality problems are observed in India as well. In addition, in the global arena, agriculture is shadowed by areas such as economy and politics, and is not valued as much as the political and economic agenda. In addition, the political economy makes it difficult to cover agricultural developments in an accurate, qualified, responsible and public interest perspective. In Turkey, as in developing countries, agricultural journalism struggles with more fundamental problems. The censorship brought about by the political economy, lack of specialization, insufficient attention to agriculture, or the fact that agriculture is often dealt with on an economic axis hampers quality agricultural journalism. As such, agricultural journalism needs to be examined in depth on a scientific basis, freed from the influence of different fields. In this direction, the problem of agriculture not being "mainstreamed" should be solved and media companies should care about agriculture like other fields. It is considered valuable for the news media to overcome the problem of specialization and act on the axis of problems and solutions in the field of agriculture in a scientific and technological framework with independent

desks and specialized personnel. Both higher education institutions and media organs have important duties in specialization training. At this point, organizations that bring scientists together with journalists and farmers should be organized. In addition, infrastructure support should be provided to increase internet use in rural areas with limited access to digital media, and the role of social media in information, promotion and marketing should be increased.